

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

20 septembrie 2016*

„Recurs — Program de susținere a stabilității Republicii Cipru — Declarație a Eurogrupului privind printre altele restructurarea sectorului bancar din Cipru — Acțiune în anulare”

În cauzele conexate C-105/15 P-C-109/15 P,

având ca obiect cinci recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 27 februarie 2015,

Konstantinos Mallis, cu domiciliul în Larnaca (Cipru) (C-105/15 P),

Elli Konstantinou Malli, cu domiciliul în Larnaca (C-105/15 P),

Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou, cu sediul în Nicosia (Cipru) (C-106/15 P),

Petros Chatzithoma, cu domiciliul în Makedonitissa (Cipru) (C-107/15 P),

Elenitsa Chatzithoma, cu domiciliul în Makedonitissa (C-107/15 P),

Lella Chatziioannou, cu domiciliul în Nicosia (C-108/15 P),

Marinos Nikolaou, cu domiciliul în Strovolos (Cipru) (C-109/15 P),

reprezențați de E. Efstathiou, de K. Efstathiou și de K. Liasidou, dikigoroι,

recurenți,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de J.-P. Keppenne și de M. Konstantinidis, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

și

Banca Centrală Europeană (BCE), reprezentată de A. Koutsoukou, precum și de O. Heinz și de K. Laurinavičius, în calitate de agenți, asistați de H.-G. Kamann, Rechtsanwalt,

pârâte în primă instanță,

* Limba de procedură: greaca.

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Tizzano, vicepreședinte, doamna R. Silva de Lapuerta și domnii T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev (raportor) și D. Šváby, președinți de cameră, domnii A. Rosas și E. Juhász, doamnele M. Berger și A. Prechal și domnii E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, M. Vilaras și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 2 februarie 2016,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 aprilie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursurile formulate, domnul Konstantinos Mallis și doamna Elli Konstantinou Malli, în cauza C-105/15 P, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou, în cauza C-106/15 P, domnul Petros Chatzithoma și doamna Elenitsa Chatzithoma, în cauza C-107/15 P, doamna Lella Chatziioannou, în cauza C-108/15 P, și domnul Marinos Nikolaou, în cauza C-109/15 P, solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 16 octombrie 2014, Mallis și Malli/Comisia și BCE (T-327/13, EU:T:2014:909), a Ordonanței din 16 octombrie 2014, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou/Comisia și BCE (T-328/13, EU:T:2014:906), a Ordonanței din 16 octombrie 2014, Chatzithoma/Comisia și BCE (T-329/13, EU:T:2014:908), a Ordonanței din 16 octombrie 2014, Chatziioannou/Comisia și BCE (T-330/13, EU:T:2014:904), precum și, respectiv, a Ordonanței din 16 octombrie 2014, Nikolaou/Comisia și BCE (T-331/13, EU:T:2014:905) (denumite în continuare împreună „ordonanțele atacate”), prin care Tribunalul le-a respins acțiunile având ca obiect anularea declarației Eurogrupului din 25 martie 2013 privind printre altele restructurarea sectorului bancar din Cipru (denumită în continuare „declarația în litigiu”).

Cadrul juridic

Tratatul MES

- 2 La 2 februarie 2012 a fost încheiat la Bruxelles (Belgia) Tratatul de instituire a Mecanismului European de Stabilitate între Regatul Belgiei, Republica Federală Germania, Republica Estonia, Irlanda, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Italiană, Republica Cipru, Marele Ducat al Luxemburgului, Malta, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Portugheză, Republica Slovenia, Republica Slovacă și Republica Finlanda (denumit în continuare „Tratatul MES”). Acest tratat a intrat în vigoare la 27 septembrie 2012.
- 3 Considerentul (1) al Tratatului MES are următorul cuprins:
„Consiliul European a stabilit la 17 decembrie 2010 că este necesar ca statele membre din zona euro să instituie un mecanism permanent de stabilitate. Mecanismul European de Stabilitate (MES) își va asuma rolul atribuit în prezent Fondului european de stabilitate financiară (FESF) și Mecanismului european de stabilizare financiară (MESF), furnizând, în măsura necesară, o asistență financiară statelor membre din zona euro.”

4 Conform articolelor 1 și 2 și articolului 32 alineatul (2) din tratatul menționat, părțile contractante, și anume statele membre a căror monedă este euro, instituie între ele o instituție financiară internațională, MES, care are personalitate juridică.

5 Articolul 3 din respectivul tratat descrie scopul acestuia după cum urmează:

„MES are ca scop mobilizarea de resurse financiare și furnizarea, cu o condiționare strictă adaptată la instrumentul de asistență financiară ales, a unui sprijin pentru stabilitatea membrilor săi care se confruntă sau riscă să se confrunte cu probleme grave de finanțare, dacă este indispensabil pentru menținerea stabilității financiare a zonei euro în ansamblu și a statelor sale membre. În acest scop, este autorizat să obțină fonduri prin emiterea de instrumente financiare sau prin încheierea de acorduri ori de aranjamente financiare sau de alte acorduri ori aranjamente cu membrii săi, cu instituții financiare sau cu terți.”

6 Articolul 4 alineatele (1) și (3) și alineatul (4) primul paragraf din Tratatul MES prevede:

„(1) MES are un consiliu al guvernatorilor și un consiliu de administrație, precum și un director general și efectivele considerate necesare.

[...]

(3) Adoptarea unei decizii de comun acord presupune unanimitatea membrilor participanți la vot. Abținerile nu împiedică adoptarea unei decizii de comun acord.

(4) Prin derogare de la alineatul (3), se utilizează o procedură de vot de urgență atunci când atât Comisia, cât și [Banca Centrală Europeană (BCE)] consideră că neadoptarea urgentă a unei decizii privind acordarea sau punerea în aplicare a unui sprijin financiar, astfel cum este definit la articolele 13-18, ar pune în pericol sustenabilitatea economică și financiară a zonei euro. [...]”

7 Articolul 12 din tratatul amintit definește principiile cărora le este supus sprijinul pentru stabilitate și prevede la alineatul (1):

„Dacă este indispensabil pentru a menține stabilitatea financiară a zonei euro în ansamblu și a statelor sale membre, MES poate furniza unui membru al MES un sprijin pentru stabilitate, care va face obiectul unei stricte condiționări adaptate instrumentului de asistență financiară ales. Această condiționare poate lua forma, printre altele, a unui program de ajustare macroeconomică sau a obligației de a continua respectarea condițiilor de eligibilitate prestabilite.”

8 Procedura de acordare a unui sprijin pentru stabilitate în favoarea unui membru al MES este descrisă la articolul 13 din Tratatul MES în următorii termeni:

„(1) Un membru al MES poate adresa o cerere de sprijin pentru stabilitate președintelui consiliului guvernatorilor. Această cerere indică instrumentul sau instrumentele de asistență financiară care trebuie avute în vedere. După primirea acestei cereri, președintele consiliului guvernatorilor însărcinează Comisia Europeană, în colaborare cu BCE:

(a) să evalueze existența unui risc pentru stabilitatea financiară a zonei euro în ansamblu sau a statelor sale membre, cu condiția ca BCE să nu fi depus deja o analiză în temeiul articolului 18 alineatul (2);

(b) să evalueze sustenabilitatea datoriei publice. Atunci când este util și posibil, este de dorit ca această evaluare să fie efectuată în colaborare cu [Fondul Monetar Internațional (FMI)];

(c) să evalueze necesitățile reale sau potențiale de finanțare ale membrului MES vizat.

(2) Pe baza cererii membrului MES și a evaluării prevăzute la alineatul (1), consiliul guvernatorilor poate decide acordarea, în principiu, a unui sprijin pentru stabilitatea membrului MES vizat sub forma unei facilități de asistență financiară.

(3) În cazul în care adoptă o decizie în temeiul alineatului (2), consiliul guvernatorilor însărcinează Comisia Europeană – în colaborare cu BCE și, atunci când este posibil, împreună cu FMI – să negocieze cu membrul MES vizat un protocol de acord care să definească în mod precis condiționarea care însoțește această facilitate de asistență financiară. Conținutul protocolului de acord ține cont de gravitatea deficiențelor care trebuie remediate și de instrumentul de asistență financiară ales. În paralel, directorul general al MES pregătește o propunere de acord privind facilitatea de asistență financiară, precizând modalitățile și condițiile financiare ale asistenței, precum și instrumentele alese, care va fi adoptată de consiliul guvernatorilor.

Protocolul de acord trebuie să fie pe deplin compatibil cu măsurile de coordonare a politicilor economice prevăzute de [Tratatul FUE], în special cu orice act de drept al Uniunii Europene, inclusiv orice aviz, avertisment, recomandare sau decizie care se adresează membrului MES vizat.

(4) Comisia Europeană semnează în numele MES protocolul de acord, în măsura în care acesta respectă condițiile prevăzute la alineatul (3) și a fost aprobat de consiliul guvernatorilor.

(5) Consiliul de administrație aprobă acordul privind facilitatea de asistență financiară care precizează aspectele financiare ale sprijinului pentru stabilitate care trebuie acordat, precum și, dacă este cazul, modalitățile de plată a primei tranșe a asistenței.

[...]

(7) Comisia Europeană – în colaborare cu BCE și, atunci când este posibil, împreună cu FMI – are sarcina de a asigura respectarea condiționării care însoțește facilitatea de asistență financiară.”

Declarația în litigiu

- 9 Prin declarația în litigiu, Eurogrupul a arătat că a ajuns la un acord cu autoritățile cipriote în privința elementelor esențiale ale unui viitor program macroeconomic de ajustare care are susținerea tuturor statelor membre a căror monedă este euro, precum și a Comisiei, a BCE și a FMI. În plus, Eurogrupul a salutat planurile de restructurare a sectorului financiar menționate în anexa la această declarație.

Decretele nr. 103 și nr. 104 adoptate în temeiul Legii din 22 martie 2013

- 10 În temeiul punctului 3 (1) și al punctului 5 (1) din O peri exiyiansis pistotikon kai allon idrimaton nomos (Legea privind reorganizarea instituțiilor de credit și a altor instituții) din 22 martie 2013 [EE, anexa I (I), nr. 4379, 22.3.2013, denumită în continuare „Legea din 22 martie 2013”], Kentriki Trapeza tis Kyprou (Banca Centrală a Ciprului, denumită în continuare „BCC”) a fost însărcinată cu reorganizarea instituțiilor vizate de legea menționată, împreună cu Ypourgeoi Oikonomikon (Ministerul Finanțelor). În acest scop, punctul 12 (1) din Legea din 22 martie 2013 prevede, pe de o parte, că BCC poate restructura, prin intermediul unui decret, datoriile și obligațiile unei instituții supuse unei proceduri de rezoluție, inclusiv prin reducerea, modificarea, reșalonarea sau novația capitalului nominal sau a soldului oricăror creanțe existente sau viitoare asupra acestei instituții sau prin intermediul unei conversiuni a titlurilor de datorie în fonduri proprii. Acest punct prevede, pe de altă parte, că „depozitele garantate”, în sensul punctului 2 al cincilea paragraf din Legea din 22 martie 2013, sunt excluse de la aceste măsuri. Părțile nu contestă că este vorba despre depozite mai mici de 100 000 de euro.

- 11 To peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 103 [Decretul din 2013 privind reorganizarea prin mijloace proprii a Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia Ltd, actul administrativ cu caracter normativ nr. 103, EE, anexa III(I), nr. 4645, 29.3.2013, p. 769, denumit în continuare „Decretul nr. 103”] prevede o recapitalizare a Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia Ltd (denumită în continuare „Bank of Cyprus”), pe cheltuiala, printre altele, a depunătorilor negaranțați, a acționarilor și a creditorilor obligatari ai acesteia, pentru a putea continua să furnizeze servicii bancare. Astfel, depozitele negarantate au fost convertite în acțiuni ale Bank of Cyprus (37,5 % din fiecare depozit negarantat), în titluri convertibile de Bank of Cyprus fie în acțiuni, fie în depozite (22,5 % din fiecare depozit negarantat) și în titluri care pot fi convertite în depozite de BCC (40 % din fiecare depozit negarantat). Decretul respectiv, în conformitate cu punctul 10 din acesta, a intrat în vigoare la 29 martie 2013, la ora 6.
- 12 Dispozițiile coroborate ale punctelor 2 și 5 din to Peri tis Polisis Orismenon Ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd Diatagma tou 2013, Kanonistiki Dioikitiki Praxi No. 104 [Decretul din 2013 privind vânzarea anumitor activități ale Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd (denumită în continuare „Cyprus Popular Bank”), actul administrativ cu caracter normativ nr. 104, EE, anexa III(I), nr. 4645, 29.3.2013, p. 781, denumit în continuare „Decretul nr. 104”] prevăd, până la 29 martie 2013, la ora 6.10, transferul anumitor elemente din activul și din pasivul Cyprus Popular Bank Public către Bank of Cyprus, inclusiv depozitele mai mici de 100 000 de euro. Depozitele mai mari de 100 000 de euro au fost menținute la Cyprus Popular Bank, în așteptarea lichidării acesteia.

Istoricul litigiilor

- 13 În cursul primelor luni ale anului 2012, anumite bănci cu sediul în Cipru, printre care Cyprus Popular Bank și Bank of Cyprus, au întâmpinat dificultăți financiare. Republica Cipru a considerat atunci necesară recapitalizarea acestora și a prezentat în această privință președintelui Eurogrupului o cerere de asistență financiară din partea FESF sau a MES.
- 14 Prin declarația din 27 iunie 2012, Eurogrupul a arătat că asistența financiară solicitată urma să fie furnizată fie de FESF, fie de MES, în cadrul unui program de ajustare macroeconomică ce urma să se concretizeze într-un protocol de acord a cărui negociere urma să fie purtată, pe de o parte, de Comisie împreună cu BCE și cu FMI și, pe de altă parte, de autoritățile cipriote.
- 15 Republica Cipru și celelalte state membre a căror monedă este euro au ajuns la un acord politic cu privire la proiectul de protocol de acord în luna martie 2013. Prin declarația din 16 martie 2013, Eurogrupul a salutat acest acord și a menționat anumite măsuri de ajustare prevăzute, printre care crearea unei taxe pe depozitele bancare. Eurogrupul a arătat că, având în vedere acest context, consideră că acordarea unei asistențe financiare susceptibile să asigure stabilitatea financiară a Ciprului și a zonei euro este, în principiu, justificată și a invitat părțile interesate să accelereze negocierile în curs.
- 16 La 18 martie 2013, Republica Cipru a dispus închiderea băncilor în datele de 19 și de 20 martie 2013. Prin declarația din aceeași zi, președintele Eurogrupului a arătat că taxa pe depozitele bancare, împreună cu asistența financiară solicitată, urma să fie utilizată pentru restaurarea viabilității sectorului bancar cipriot și, astfel, pentru asigurarea stabilității financiare a Ciprului. Cu toate acestea, el a precizat că Eurogrupul este de părere că micii depunători ar trebui să beneficieze de un tratament diferit de cel al marilor depunători, subliniind importanța garantării depline a depozitelor mai mici de 100 000 de euro. În sfârșit, președintele Eurogrupului, în numele acestuia din urmă, a încurajat autoritățile și Parlamentul cipriot să pună rapid în aplicare măsurile convenite.
- 17 Autoritățile cipriote au decis să proroge închiderea băncilor până la data de 28 martie 2013 pentru a evita retrageri masive la ghișee.

- 18 La 19 martie 2013, Parlamentul cipriot a respins proiectul de lege al guvernului cipriot referitor la crearea unei taxe pe toate depozitele bancare din Cipru. Parlamentul a adoptat, ulterior, Legea din 22 martie 2013.
- 19 La 25 martie 2013, Eurogrupul a făcut declarația în litigiu. În aceeași zi, guvernatorul BCC a supus Bank of Cyprus și Cyprus Popular Bank unei proceduri de reorganizare. La 29 martie 2013, au fost publicate în acest scop Decretele nr. 103 și nr. 104 în temeiul Legii din 22 martie 2013. Comisia a angajat atunci noi discuții cu autoritățile cipriote în vederea finalizării protocolului de acord.
- 20 Cu ocazia reuniunii din 24 aprilie 2013, consiliul guvernatorilor MES:
- a confirmat, pe de o parte, că Comisia și BCE fuseseră însărcinate să efectueze evaluările menționate la articolul 13 alineatul (1) din Tratatul MES și, pe de altă parte, că, în colaborare cu BCE și cu FMI, Comisia fusese însărcinată să negocieze protocolul de acord cu Republica Cipru;
 - a decis să acorde Republicii Cipru un sprijin pentru stabilitate sub forma unei facilități de asistență financiară, în conformitate cu propunerea directorului general al MES;
 - a aprobat proiectul de protocol de acord negociat de Comisie, în colaborare cu BCE și cu FMI, și de Republica Cipru;
 - a însărcinat Comisia să semneze acest protocol în numele MES.
- 21 Protocolul de acord a fost semnat la 26 aprilie 2013 de ministrul de finanțe al Republicii Cipru, de guvernatorul BCC și de domnul O. Rehn, vicepreședintele Comisiei, în numele MES.
- 22 La 8 mai 2013, consiliul de administrație al MES a aprobat acordul referitor la facilitatea de asistență financiară, precum și o propunere referitoare la modalitățile de plată a unei prime tranșe de ajutor către Republica Cipru. Această tranșă a fost împărțită în două plăți de aproximativ 2 miliarde și 1 miliard de euro, efectuate la 13 mai 2013 și, respectiv, la 26 iunie 2013. O a doua tranșă de ajutor, în cuantum de 1,5 miliarde de euro, a fost plătită la 27 septembrie 2013.

Procedurile în fața Tribunalului și ordonanțele atacate

- 23 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 4 iunie 2013, reclamanții au introdus cinci acțiuni prin care au solicitat Tribunalului:
- anularea declarației în litigiu, „care a dobândit forma sa definitivă prin [Decretul nr. 104] al guvernatorului [BCC], acționând în calitate de reprezentant al [Sistemului European al Băncilor Centrale], prin care s-a decis «vânzarea anumitor activități» ale [Cyprus Popular Bank] și care constituie în esență o decizie comună a [BCE], precum și a Comisiei”;
 - în subsidiar, declararea faptului că, indiferent de forma și de tipul acesteia, declarația în litigiu constituie în esență o „decizie comună a [BCE] și/sau a Comisiei”;
 - cu titlu și mai subsidiar, anularea declarației în litigiu, „indiferent de forma și de tipul acesteia”;
 - ca ultim subsidiar, „anularea deciziei comune a [BCE] și/sau a Comisiei [...] adoptate prin intermediul Eurogrupului, indiferent de forma și de tipul acesteia”;
 - obligarea BCE și/sau a Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

- 24 Prin înscrisuri separate, depuse la grefa Tribunalului la 1 și, respectiv, la 9 octombrie 2013, Comisia și BCE au ridicat excepții de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 din Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991, astfel cum a fost modificat ultima dată la 19 iunie 2013. Acestea au solicitat Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca inadmisibilă;
 - obligarea reclamanților la plata cheltuielilor de judecată.
- 25 Prin ordonanțele atacate, Tribunalul a respins acțiunile în ansamblul lor ca inadmisibile.

Concluziile părților și procedura în fața Curții

- 26 Recurenții solicită Curții:
- anularea ordonanțelor atacate și
 - anularea obligării lor la plata cheltuielilor de judecată în primă instanță.
- 27 Comisia și BCE solicită Curții:
- respingerea recursurilor și
 - obligarea recurenților la plata tuturor cheltuielilor de judecată.
- 28 Prin Decizia președintelui Curții din 21 august 2015, cauzele C-105/15 P-C-109/15 P au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la recursuri

- 29 În susținerea recursurilor lor, recurenții invocă trei motive prin intermediul cărora urmăresc să demonstreze că Tribunalul a comis erori de drept și nu și-a îndeplinit obligația de motivare prin faptul că a considerat că declarația în litigiu nu prezintă în privința lor caracteristicile unui act a cărui anulare poate fi solicitată în temeiul articolului 263 TFUE.
- 30 Comisia și BCE pun concluzii în sensul inadmisibilității recursurilor și adaugă că, în orice caz, motivele invocate în susținerea recursurilor trebuie să fie respinse ca nefondate.

Cu privire la admisibilitatea recursurilor

- 31 Comisia și BCE invocă inadmisibilitatea recursurilor pentru motivul că recurenții s-ar limita în esență să reproducă motivele și argumentele pe care le-au prezentat deja în fața Tribunalului și că aceștia contestă aprecierile de natură factuală efectuate de Tribunal în ceea ce privește diferitele elemente de probă prezentate.
- 32 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 256 TFUE și cu articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, recursul se limitează la chestiuni de drept și trebuie să fie întemeiat pe motive care privesc necompetența Tribunalului, neregularități ale procedurii în fața Tribunalului care aduc atingere intereselor recurentului sau încălcarea dreptului Uniunii de către Tribunal (a se vedea printre altele Hotărârea din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 42 și jurisprudența citată).

- 33 În plus, din articolul 256 TFUE și din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și din articolul 168 alineatul (1) litera (d) și din articolul 169 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere (a se vedea printre altele Hotărârea din 4 iulie 2000, Bergaderm și Goupil/Comisia, C-352/98 P, EU:C:2000:361, punctul 34, și Hotărârea din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 43).
- 34 În special, la articolul 169 alineatul (2) din acest regulament se impune ca motivele și argumentele de drept invocate să identifice cu precizie aspectele din motivarea deciziei Tribunalului care sunt contestate.
- 35 Prin urmare, nu îndeplinește cerințele de motivare ce rezultă din aceste dispoziții un recurs care se limitează la a repeta sau la a reproduce textual motivele și argumentele care au fost prezentate în fața Tribunalului, inclusiv cele întemeiate pe fapte respinse expres de această instanță. Astfel, un asemenea recurs constituie în realitate o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunal, ceea ce nu este de competența Curții (a se vedea Hotărârea din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 36 Cu toate acestea, din moment ce un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul unui recurs. Într-adevăr, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura recursului ar fi lipsită de o parte din sensul său (a se vedea Hotărârea din 4 septembrie 2014, Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 45 și jurisprudența citată).
- 37 În speță, recurenții urmăresc să dovedească, prin intermediul motivelor invocate, lipsa sau insuficiența motivării ordonanțelor atacate și pun la îndoială răspunsul dat în mod expres de Tribunal unor probleme de drept, care pot face obiectul unui control al Curții în cadrul unui recurs.
- 38 În plus, trebuie constatat că, potrivit articolului 169 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, în recursuri sunt identificate aspectele contestate din motivarea ordonanțelor atacate, precum și motivele și argumentele de drept care permit Curții să își exercite controlul legalității în drept.
- 39 În consecință, recursurile sunt admisibile.

Cu privire la temeinicia recursurilor

Argumentația părților

- 40 Prin intermediul celor trei motive invocate, care trebuie analizate împreună, recurenții reproșează Tribunalului că a comis o eroare de drept și că nu și-a îndeplinit obligația de motivare prin faptul că a considerat, la punctul 45 din ordonanțele atacate, că declarația în litigiu nu poate fi imputată Comisiei sau BCE. Ei arată în această privință că Tribunalul ar fi trebuit să recunoască competența decizională a Comisiei și a BCE cu privire la chestiunile legate de MES și să deducă din participarea lor la reuniunile Eurogrupului că această declarație trebuie să le fie imputată.
- 41 Tribunalul ar fi comis o eroare de drept prin faptul că a calificat Eurogrupul, la punctul 41 din ordonanțele atacate, drept un simplu „forum de discuții”. Tribunalul nu ar fi răspuns la argumentul recurenților potrivit căruia, întrucât nu i s-a încredințat sau nu i s-a delegat niciuna dintre competențele Comisiei și ale BCE, trebuie dedus că Eurogrupul constituie canalul prin care Comisia și BCE iau decizii cu privire la chestiunile specifice legate de MES sau de stabilitatea financiară.

Recurenții susțin că BCE și Comisia sunt ținute să acționeze cu respectarea cadrului legal definit de tratate și de protocoalele lor, precum și de dreptul derivat. Exercitarea, în afara acestui cadru, a oricărei competențe sau atribuții s-ar asemana cu un abuz de putere.

- 42 De asemenea, Tribunalul s-ar fi abținut să răspundă la argumentul recurenților potrivit căruia recapitalizarea Bank of Cyprus nu a fost decât o consecință a condițiilor impuse Republicii Cipru de Comisie și de BCE prin intermediul declarației Eurogrupului. Luarea în considerare a acestei împrejurări ar fi trebuit să conducă Tribunalul la concluzia că, în speță, prejudiciul suferit de recurenți a fost cauzat de actele și de deciziile Comisiei și ale BCE. Recurenții reproșează în plus Tribunalului că a recunoscut, la punctul 61 din ordonanțele atacate, că declarația în litigiu cuprinde formulări care ar putea părea categorice, fără a deduce consecințe dintr-o astfel de constatare și fără a examina argumentul potrivit căruia, pe de o parte, guvernatorul BCC, prin adoptarea Decretelor nr. 103 și nr. 104, ar fi aplicat „cuvânt cu cuvânt” deciziile luate de Comisie și de BCE prin intermediul Eurogrupului și, pe de altă parte, calitatea acestuia de membru al consiliului guvernatorilor BCE ar fi de natură să facă actele și/sau omisiunile sale imputabile acestei instituții.
- 43 Recurenții reproșează de asemenea Tribunalului faptul că nu a calificat declarația în litigiu, la punctele 53 și 56 din ordonanțele atacate, drept act atacabil și că s-a abținut să răspundă la argumentul lor potrivit căruia această declarație a produs efecte atât asupra drepturilor, cât și asupra patrimoniului lor.
- 44 Comisia și BCE contestă temeinicia acestor motive.

Apresiasi Curții

- 45 În primul rând, în ceea ce privește argumentul întemeiat pe lipsa motivării ordonanțelor atacate, trebuie amintit că reiese dintr-o jurisprudență constantă că obligația de motivare ce revine Tribunalului conform articolului 36 și articolului 53 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene nu îi impune acestuia să prezinte o expunere care să urmeze în mod exhaustiv și unul câte unul toate raționamentele formulate de părțile în litigiu. Prin urmare, motivarea poate fi implicită, cu condiția să permită persoanelor interesate să cunoască motivele pe care se întemeiază Tribunalul, iar Curții să dispună de elemente suficiente pentru a-și exercita controlul în cadrul unui recurs (a se vedea printre altele Hotărârea din 8 martie 2016, Grecia/Comisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punctul 38 și jurisprudența citată).
- 46 În speță, după ce a arătat, la punctul 39 din ordonanțele atacate, că Eurogrupul este menționat la articolul 137 TFUE, care prevede că compunerea și condițiile de organizare a reuniunilor miniștrilor statelor membre a căror monedă este euro se stabilesc prin Protocolul nr. 14 privind Eurogrupul, anexat la Tratatul FUE, Tribunalul a amintit la punctul 40 din ordonanțele menționate că, potrivit articolului 1 din protocolul respectiv, acești miniștri se întâlnesc în reuniuni informale pentru a discuta chestiuni legate de responsabilitățile specifice care le revin în ceea ce privește moneda unică.
- 47 La punctele 41-45 din ordonanțele atacate, întemeindu-se în special pe această dispoziție a protocolului amintit, Tribunalul a considerat mai întâi că Eurogrupul este un forum de discuții, la nivel ministerial, al reprezentanților statelor membre a căror monedă este euro, iar nu un organ decizional. Tribunalul a arătat apoi că, deși participarea Comisiei și a BCE la reuniunile Eurogrupului este prevăzută la articolul 1 din același protocol, Eurogrupul constituie o reuniune informală a miniștrilor statelor membre în cauză. În sfârșit, Tribunalul a arătat că niciun element nu permite să se considere că Eurogrupul ar fi controlat de Comisie sau de BCE sau că ar acționa în calitate de mandatar al acestor instituții. El a dedus de aici că declarația în litigiu nu poate fi imputată Comisiei sau BCE.

- 48 La punctele 47-49 din ordonanțele amintite, Tribunalul, în lumina dispozițiilor relevante din Tratatul MES, a exclus de asemenea ca declarația în litigiu, chiar în cazul în care ar fi putut fi atribuită MES, iar nu Eurogrupului, să poată fi imputată Comisiei sau BCE în temeiul unui pretins control pe care aceste instituții l-ar exercita asupra MES. În consecință, Tribunalul a statuat că nu se poate considera că Comisia și BCE se află la originea adoptării acestei declarații.
- 49 Cu titlu suplimentar, la punctele 51-62 din ordonanțele atacate, Tribunalul a statuat că, întrucât Eurogrupul nu este un organ decizional, o declarație a acestuia nu poate fi considerată un act destinat să producă efecte juridice față de terți. El a adăugat că această apreciere este confirmată de examinarea conținutului declarației în litigiu, examinare pe care a efectuat-o în mod detaliat la punctele 54-59 din ordonanțele respective și care l-a determinat să constate, la punctul 60 din acestea din urmă, că declarația menționată este de natură pur informativă.
- 50 Trebuie să se constate că motivarea ordonanțelor atacate, amintită la punctele 46-49 din prezenta hotărâre, îndeplinește cerințele de motivare menționate la punctul 45 din prezenta hotărâre.
- 51 În al doilea rând, trebuie amintit că acțiunea în anulare este deschisă împotriva tuturor actelor adoptate de instituțiile Uniunii, indiferent de natura sau de forma lor, care urmăresc să producă efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația juridică a acestuia (a se vedea printre altele Hotărârea din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia, 60/81, EU:C:1981:264, punctul 9, și Hotărârea din 9 septembrie 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Comisia, C-506/13 P, EU:C:2015:562, punctul 16).
- 52 În speță, în ceea ce privește argumentul recurenților, întemeiat pe o eroare de drept a Tribunalului, potrivit căruia contextul adoptării declarației în litigiu și al modului de funcționare a Eurogrupului evidențiază faptul că această declarație corespunde unei decizii comune a Comisiei și a BCE, trebuie arătat că reiese din declarația Eurogrupului din 27 iunie 2012 că Comisia și BCE au fost însărcinate de consiliul guvernatorilor, conform articolului 13 alineatul (3) din Tratatul MES, să negocieze cu autoritățile cipriote un program de ajustare macroeconomică ce urma să se concretizeze într-un protocol de acord.
- 53 În plus, trebuie subliniat că rolul Comisiei și al BCE, astfel cum a fost definit la articolul 1 din Protocolul nr. 14 privind Eurogrupul, nu poate fi mai extins decât cel atribuit acestor instituții prin Tratatul MES. Or, după cum a amintit Tribunalul la punctul 48 din ordonanțele atacate, rezultă din cuprinsul punctului 161 din Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756), că, deși Tratatul MES conferă Comisiei și BCE anumite sarcini legate de punerea în aplicare a obiectivelor acestui tratat, pe de o parte, atribuțiile încredințate Comisiei și BCE în cadrul Tratatului MES nu presupun nicio putere decizională proprie și, pe de altă parte, activitățile exercitate de aceste două instituții în cadrul respectivului tratat nu angajează decât MES.
- 54 În această privință, trebuie amintit că misiunile atribuite Comisiei în cadrul Tratatului MES constau în evaluarea cererilor de sprijin pentru stabilitate [articolul 13 alineatul (1)], în evaluarea urgenței lor [articolul 4 alineatul (4)], în negocierea unui protocol de acord care precizează condiționarea de care va fi însoțită asistența financiară acordată [articolul 13 alineatul (3)], în asigurarea respectării condiționării de care a fost însoțită asistența financiară [articolul 13 alineatul (7)] și în participarea la reuniunile consiliului guvernatorilor și ale consiliului de administrație în calitate de observator [articolul 5 alineatul (3) și articolul 6 alineatul (2)] (Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, punctul 156).
- 55 În temeiul articolului 13 alineatul (4) din Tratatul MES, Comisia este de asemenea însărcinată să semneze în numele MES protocolul de acord, în măsura în care respectivul protocol respectă condițiile prevăzute la alineatul (3) al acestui articol 13 și a fost aprobat de consiliul guvernatorilor MES.

- 56 În ceea ce privește BCE, sarcinile care i-au fost atribuite în cadrul Tratatului MES constau în evaluarea urgenței cererilor de sprijin pentru stabilitate [articolul 4 alineatul (4)], în participarea la reuniunile consiliului guvernatorilor și ale consiliului de administrație în calitate de observator [articolul 5 alineatul (3) și articolul 6 alineatul (2)] și, în colaborare cu Comisia, în evaluarea cererilor de sprijin pentru stabilitate [articolul 13 alineatul (1)], în negocierea unui protocol de acord [articolul 13 alineatul (3)] și în asigurarea respectării condiționării de care a fost însoțită asistența financiară [articolul 13 alineatul (7)] (Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, punctul 157).
- 57 În lumina acestor indicații, împrejurarea că Comisia și BCE participă la reuniunile Eurogrupului nu modifică natura declarațiilor acestuia din urmă și nu poate conduce la a se considera că declarația în litigiu ar fi expresia unei competențe decizionale a acestor două instituții ale Uniunii.
- 58 Pe de altă parte, trebuie arătat că declarația în litigiu nu cuprinde niciun element care ar reda o decizie a Comisiei și a BCE de a crea, în sarcina statului membru în cauză, o obligație legală de punere în aplicare a măsurilor pe care le prevede.
- 59 După cum a arătat în esență Tribunalul la punctul 60 din ordonanțele atacate, această declarație, de natură pur informativă, a vizat să informeze publicul despre existența unui acord politic între Eurogrup și autoritățile cipriote care indica voința comună de a continua negocierile conform termenilor declarației respective.
- 60 În aceste condiții, nu se poate considera că adoptarea de către Republica Cipru a Legii din 22 martie 2013, care a creat cadrul juridic necesar pentru restructurarea instituțiilor bancare în cauză și a abilitat BCC să adopte Decretele nr. 103 și nr. 104, a fost impusă printr-o pretinsă decizie comună a Comisiei și a BCE care ar fi fost materializată prin declarația în litigiu.
- 61 În sfârșit, în măsura în care recurenții au vizat, prin acțiunile lor, anularea unei declarații a Eurogrupului, este necesar să se arate nu numai că calificativul „informal” este utilizat în textul Protocolului nr. 14 privind Eurogrupul anexat la Tratatul FUE, ci și că Eurogrupul nu figurează printre diferitele formațiuni ale Consiliului Uniunii Europene, enumerate în anexa I la Regulamentul de procedură al acestuia, adoptat prin Decizia 2009/937/UE a Consiliului din 1 decembrie 2009 (JO 2009, L 325, p. 35), a căror listă este vizată la articolul 16 alineatul (6) TUE. În consecință, astfel cum a arătat avocatul general la punctele 55-65 din concluzii, Eurogrupul nu poate fi asimilat unei formațiuni a Consiliului și nici nu poate fi calificat drept organ, oficiu sau agenție a Uniunii în sensul articolului 263 TFUE.
- 62 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se respingă recursurile ca nefondate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 63 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 64 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din respectivul regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 65 Întrucât Comisia și BCE au solicitat obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată, iar recurenții au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată aferente recursurilor.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) **Respinge recursurile declarate în cauzele C-105/15 P-C-109/15 P.**
- 2) **Îi obligă pe domnul Konstantinos Mallis, pe doamna Elli Konstantinou Malli, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou, pe domnul Petros Chatzithoma, pe doamna Elenitsa Chatzithoma, pe doamna Lella Chatziioannou și pe domnul Marinos Nikolaou la plata cheltuielilor de judecată.**

Semnături